

و پیشگیرنده خدمات

این مجموعه مباحث کامل اجآی وی است و به عنوان نسخه مادر است.
متناسب با هر گروه هدف، مباحث میتواند کمتر و یا ساده‌تر شود.
نسخه مربوط به هر هرگروه هدف توسط سازمانهای متبع از این نسخه تهیه خواهد شد.

پیامدهای آئی وی را بترشانیم

نمودهای اصلی و اسناد از فناوت بینی مردم

پنجمین برنامه انتراپریز ملی کنسل حذف ایجاد آئی وی جمهوری اسلامی ایران

و پیشگیری - نسخه مادر

نسخه اول - بهار ۱۳۹۶

مرکز مدیریت یماری‌های واکیروزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

زیرکمیته تخصصی آموزش و اطلاع رسانی

شناسنامه کتاب در برنامه استراتژیک:

این مجموعه در راستای نیل به هدف هفتم از استراتژی اول* برنامه استراتژیک نوشته شده است و از زیرساخت‌های لازم برای رسیدن به اهداف آموزشی استراتژی اول است. مجموعه حاضر توسط گروه تخصصی آموزش و اطلاع‌رسانی، با هدف آموزش گیرندگان خدمت تهیه شده و در تاریخ ۱۵ بهمن ماه ۱۳۹۵ توسط کمیته کشوری نظارت بر اجرای برنامه (SIP) کشوری) تایید و جهت بهره‌برداری به گروه‌های فنی SIP استانی ارسال شد.

S1107*: دستورالعمل‌های نحوه آموزش و اطلاع رسانی و محتواهی آموزشی استاندارد درخصوص آموزش ماهیت بیماری و راه‌های پیشگیری با تمرکز بر کاهش استینگما به تفکیک گروه‌های هدف برنامه تهیه و دو سال یکبار مورد بازبینی قرار گیرد.

تألیف:

دکتر هنگامه نامداری تبار

دکتر کنایون طابری

ویراستاری:

سعیده زاهد انارکی - زهرا رجب پور

زیر نظر:

دکتر محمد مهدی گویا - دکتر پروین افسر کازرونی

اعضا کمیته کشوری نظارت بر اجرای برنامه (SIP) تایید کننده: (به ترتیب حروف الفبا)

- دکتر منا اسلامی - دکتر مهرزاد تشکریان - تکتم خجسته - دکتر فرداد درودی - مریم ریحانی -

- دکتر حمید رضا فتحی - دکتر سید ابراهیم قدوسی - نسرین گودرزی - دکتر مهدی قمبری محمدی

- دکتر کامبیز محضری

با تشکر از همکاری: (به ترتیب حروف الفبا)

- دکتر سمانه اکبرپور - ماندانی تیرا - نازنین حیدری - الهام رضایی - دکتر مریم سرگلزاری مقدم -

- سارا شریعتمدار - دکتر حمیرا فلاحی - حامد صفری - اعظم ولی پور

فهرست

۴	اهداف آموزشی و معرفی راهنمای آموزشی
۵	مقدمه
۵	آشنایی با سیستم ایمنی بدن
۵	۱. عامل بیماری اچ آی وی
۶	۲. راه انتقال اچ آی وی
۸	۳. اچ آی وی علامت ندارد
۱۲	۴- تشخیص ابتلا به اچ آی وی
۱۴	۵- درمان
۱۵	۶- پیشگیری

اهداف آموزشی و معرفی راهنمای آموزشی

شما با مطالعه این مجموعه، مطالب زیر را فرا می‌گیرید:

- اچ آی وی یک بیماری عفونی قابل کنترل است.
- عامل ایجاد بیماری اچ آی وی را می‌شناسید.
- راه ورود اچ آی وی به بدن را یاد خواهید گرفت.
- علت اینکه اچ آی وی بدون علامت است را درک خواهید کرد.
- فرق بین اچ آی وی و ایدز را می‌دانید.
- نحوه تشخیص اچ آی وی را یاد خواهید گرفت.
- تأثیر مراقبت و درمان در طول عمر بیمار و پیشگیری از انتقال بیماری را یاد می‌گیرید.
- روش‌های پیشگیری از بیماری را یاد خواهید گرفت.

مقدمه:

اچ آئی وی یک بیماری عفونی است که اغلب مردم آن را با نام ایدز می‌شناسند، در حالی که ایدز تنها مرحله انتهایی از بیماری اچ آئی وی است، که اگر فرد به موقع و صحیح تحت مراقبت و درمان قرار گیرد، ممکن است تا آخر عمر اتفاق نیفتد. از آنجا که اچ آئی وی یک بیماری عفونی است، بهتر است برای شناخت آن، در ابتدا با سیستم ایمنی بدن انسان آشنا شویم.

آشنایی با سیستم ایمنی بدن

در بدن ما، سیستم ایمنی وجود دارد که وظیفه اش محافظت از بدن در برابر هر عامل بیگانه‌ایی است که وارد بدن انسان می‌شود. گلbul های سفید یکی از اجزاء اصلی سیستم ایمنی بدن هستند.

سیستم ایمنی بدن

یکی از اصلی ترین اجزا سیستم ایمنی بدن گلbul های سفید هستند که در خون و ترشحات وجود دارند و مانند سربازان یک ارتش، وظیفه اصلی محافظت بدن در برابر عوامل بیگانه را بر عهده دارند. گلbul سفید به روش های زیر با عوامل بیگانه مقابله می کنند:

مانع وارد شدن عوامل بیگانه به بدن می شود.

عوامل بیگانه را از بین می برد.

عوامل بیگانه را زندانی می کنند.

آشنایی با بیماری‌های عفونی: بیماری‌های عفونی، بیماری‌هایی هستند که به علت ورود یک عامل بیماری‌زا به بدن ایجاد می‌شوند. عامل بیماری‌زا وارد بدن شده و موجب آزدگی قسمتی از بدن می‌شود. سیستم ایمنی نیز علیه این دشمن شروع به فعالیت می‌کند. این جنگی که بین عامل بیماری‌زا و سربازهای دفاعی بدن اتفاق می‌افتد، علائمی را ایجاد می‌کند که به کمک آن علائم می‌توانیم بیماری را تشخیص دهیم. پس اگر بخواهیم هر بیماری عفونی را بشناسیم، باید بدانیم چه عاملی بیماری

را ایجاد می‌کند، این عامل چگونه وارد بدن می شود و بعد از ورودش به بدن چه اتفاقی می‌افتد. به همین دلیل برای شناخت بیماری اچ آئی وی نیز مانند سایر بیماری‌های عفونی باید اطلاعات زیر را داشته باشیم.

۱. عامل ایجاد عفونت اچ آی وی چیست؟

عوامل متعددی می‌توانند موجب ایجاد بیماری‌های عفونی شوند. چون اغلب عوامل بیماری‌زا آنقدر کوچک هستند که فقط با میکروسکوپ دیده می‌شوند به آنها میکروب می‌گویند. میکروها انواع مختلفی دارند، بعضی ضعیف هستند و به راحتی از بین می‌روند، بعضی دارای ساختمان پیچیده‌ای هستند و بسیار قوی بوده و به راحتی از بین نمی‌روند. نوعی از میکروها هم هستند که ساختمان کاملی ندارند و هرگز به تنها یی قادر به ادامه حیات نیستند و برای ادامه زندگی لازم است حتماً درون یک سلول زنده باشند، به این میکروب‌ها "ویروس" می‌گویند.

عامل ایجاد بیماری اچ آی وی نیز یک نوع ویروس به نام HIV(ویروس نقص ایمنی انسان) است. سلول زنده‌ایی که ویروس اچ آی وی در آن زنده می‌ماند، گلبول سفید است.

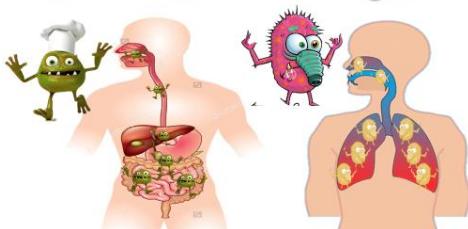
گلبول‌های سفید در خون و ترشحات بدن وجود دارند و خارج از بدن در مدت کوتاهی از بین می‌روند. بنابراین ویروس اچ آی وی نیز در خارج از بدن در مدت کوتاهی از بین می‌رود. حرارت، الكل و مواد ضد عفونی کننده(مانند واکسین) به راحتی می‌توانند باعث از بین رفتن ویروس شوند.

پس نتیجه می گیریم ویروس اچ آی وی فقط درون گلبول سفید زنده قادر به زندگی است در خارج از بدن به راحتی از بین می رود.

۲. راه انتقال اچ آی وی

شناخت راه ورود عوامل بیماری‌زا به بدن از اهمیت بسزایی برخودار است، چرا که با شناخت آن و جلوگیری از ورود میکروب به بدن می‌توان زنجیره انتقال بیماری را قطع نمود و از ابتلاء افراد به بیماری جلوگیری کرد.

خوردن و آشامیدن

میکروب‌ها از طرق مختلف می‌توانند به بدن انسان وارد شوند و اصولاً هر عامل بیماری‌زایی بسته به این که به کدام قسمت بدن تمایل دارد، از راهی وارد می‌شود که امکان دسترسی به آن قسمت برایش فراهم باشد. مثلاً میکروب آنفلوانزا از راه تنفسی وارد بدن شده و میکروب‌های مولد بیماری‌های اسهالی از طریق گوارشی و با خوردن و آشامیدن وارد بدن می‌شوند.

همان طور که اشاره شد مقصد ویروس HIV در بدن، گلوبول های سفید خون هستند؛ پس مسلمًاً ویروس از راهی به بدن وارد می شود که بتواند به گلوبول های سفید دستری می داشته باشد. چون ویروس فقط داخل گلوبول سفید زنده می ماند، پس تنها از راهی منتقل می شود که گلوبول سفید منتقل شود. گلوبول سفید هم فقط در خون و ترشحات بدن وجود دارد پس ویروس هم فقط از راهی می تواند وارد شود که خون و ترشحات محتوای ویروس به خون یا مخاط بدن فرد دیگری وارد شود. به این ترتیب ویروس اچ آئی وی از ۳ راه اصلی زیر می تواند وارد بدن انسان شود:

۱- تزریق خون و فرآورده های خونی ۲- تماس جنسی ۳- از طریق مادرآلوده به کودک

پس نتیجه می گیریم ، ویروس اچ آئی وی نسبت به سایر عفونت ها به راحتی انتقال نمی یابد و در روابط معمول بین انسانها منتقل نمی شود.

راه هایی که ویروس اچ آئی وی از طریق آن ها منتقل نمی شود:

با توجه به توضیحات فوق از آن جا که ویروس اچ آئی وی تنها در گلوبول های سفید قادر به ادامه حیات است؛ لذا تنها از طریقی منتقل می شود که گلوبول سفید منتقل شود.

گلوبول سفید هم فقط در خون و ترشحات جنسی است؛ پس همانطور که میکروب بیماری های اسهالی از طریق تنفس منتقل نمی شود؛ ویروس اچ آئی وی نیز از طریق تماس های عادی ذیل منتقل نمی شود.

- ☞ کار کردن با یکدیگر وزندگی دسته جمعی، هم صحبت شدن و معاشرت های اجتماعی یا تماس روزمره با افراد آلوده مانند همسفر بودن، هم کلاس بودن، نشستن در کنار یکدیگر
- ☞ از روابط عادی اجتماعی مثل سوار شدن در اتوبوس و تاکسی و استفاده از تلفن های عمومی
- ☞ غذا خوردن، آشامیدن و یا استفاده از قاشق و چنگال، لیوان و وسایل و ظروف غذاخوری اشک و بzac و از راه هوای (عطسه و سرفه)
- ☞ استفاده از سرویس های بهداشتی مشترک مثل حمام، توالت و استخر های مشترک

☞ توسط حیوانات، حشرات و یا نیش آنها

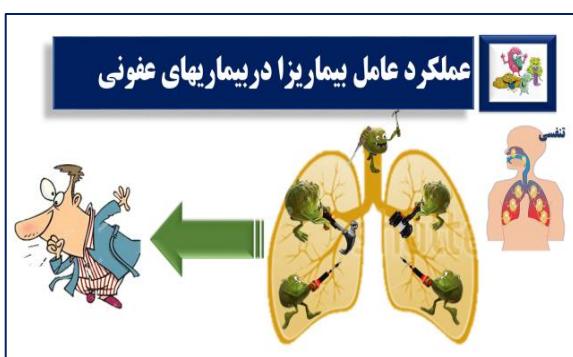
پس نتیجه می گیریم: نیازی به جدا سازی افراد مبتلا به اچ آی وی نیست

۳. علائم عفونت اچ آی وی

در بیماری‌های عفونی وقتی میکروبی وارد بدن می‌شود، چون باعث آزردگی قسمتی از بدن می‌شود، سیستم ایمنی برای دفاع از بدن به مبارزه با میکروب اقدام می‌کند. این آزردگی و یا واکنش سیستم ایمنی باعث می‌شود علایمی ایجاد شود.

مثلاً میکروب سرماخوردگی باعث آزردگی‌های مخاط دستگاه تنفسی و ریه‌ها می‌شود؛ پس سرماخوردگی خود را به شکل سوزش گلو و بینی و سرفه نشان می‌دهد و یا در بیماری اسهالی، میکروب به جدار روده صدمه می‌زند و باعث دلدرد و اسهال در فرد می‌شود.

اگرچه همه علائم بیماری‌های عفونی، مربوط به تخریب بدن توسط میکروب نیست. وقتی میکروب وارد بدن می‌شود، سیستم ایمنی آن را به عنوان دشمن می‌شناسد و برای از بین بردنش با میکروب وارد جنگ می‌شود. مانند ارتش

عکس العمل سیستم ایمنی در بیماریهای عفونی

یک کشور که به جنگ دشمن می‌رود. سیستم ایمنی برای مقابله با میکروب‌ها موادی ترشح می‌کند که باعث ایجاد علائمی می‌شود؛ به عنوان مثال در سرماخوردگی سیستم ایمنی ماده‌ای به نام هیستامین ترشح می‌کند که خودش باعث آبریزش بینی و ... می‌شود.

پس از ورود ویروس HIV به بدن چه اتفاقی می‌افتد؟

اما در اچ آی وی داستان به شکل دیگری است؛ زیرا برخلاف اغلب عوامل بیماری‌زا ویروس اچ آی وی هیچ آسیبی به بدن نمی‌زند. فقط وارد گلبول سفید شده و از امکانات آن برای تغذیه و رشد خود استفاده می‌کند و هیچ قسمی از بدن، حتی گلبول سفید را تخریب نمی‌کند؛ پس علامتی ندارد. از طرف دیگر چون جایی خراب نمی‌شود، سیستم ایمنی هم واکنشی نشان نمی‌دهد و به این ترتیب عفونت اچ آی وی بدون علامت است. به عبارت دیگر این ویروس وارد سلولی می‌شود که خود وظیفه از بین بردنش به عنوان یک موجود بیگانه را برعهده داشته است، درست مانند دشمنی که به جای آن که به یک کشور حمله کند، به شکل نامحسوس وارد پادگان آن کشور شده و از غذا و امکانات سربازهای آن پادگان استفاده کند. بدیهی است در این شرایط جنگی رخ نمی‌دهد و در حالت معمول کسی متوجه ورود دشمن نمی‌شود.

ویروس اچ آی وی هم، نه جایی را خراب می‌کند و نه سیستم ایمنی بر عليه آن عکس‌العملی نشان می‌دهد. پس بیماری هیچ علامتی ندارد. اگر چه بعد از مدتی ماده‌ای در خون ترشح می‌شود؛ مانند این‌که گلبول سفید با پلاکاردي اعلام می‌کند که میهمانی ناخوانده دارد؛ که آن هم هیچ علامتی ایجاد نمی‌کند و فقط نفع آن این است که در تشخیص آزمایشگاهی به ما کمک می‌کند.

عملکرد ویروس اچ آی وی

پس نتیجه می گیریم : برخلاف سایر بیماریها ، عفونت اچ آی وی هیچ علامتی ندارد و فرد مبتلا تا سالیان متمادی می تواند بدون هیچ علامت و مشکلی به زندگی معمول خود ادامه دهد

۴. تفاوت عفونت اچ آی وی و بیماری ایدز

ویروس اچ آی وی در گلبول سفید جایگزین می شود و با استفاده از امکانات گلبول سفید رشد و تکثیر می کند؛ به این ترتیب تا زمانی که گلبول سفید توان کافی داشته باشد ضمن آن که به وظایف خود در دفاع از بدن عمل می کند، امکانات لازم برای زنده ماندن و تکثیر ویروس اچ آی وی را در اختیار ویروس قرار می دهد. در این شرایط هیچ علامتی وجود ندارد.

اگر به هر دلیلی تعداد ویروس زیاد شود، توان گلبول سفید بیشتر صرف تغذیه ویروس شده و برای عملکرد خود توانش کاهش می یابد و به تدریج نمی تواند به صورت شایسته از بدن در مقابل سایر میکروبها دفاع کند.

با افزایش ویروسها، گلبول های سفید مجبور می شوند همه توان خود را صرف تغذیه ویروس کرده و دیگر برای انجام وظایف خود رمقی ندارند. همانطور که اشاره شد وظیفه گلبول های سفید، مقابله با میکروبها است. وقتی گلبول سفید رمق ندارد، اگر میکروب دیگری به بدن وارد گردد، بدن قادر به هیچ عکس العملی نیست و آن میکروب می تواند انسان را از پا درآورد.

در این مرحله، بیماری های عفونی و سرطان های غیر عادی در بدن فرد فرصت رشد و بیماری زایی پیدا می کنند. در اصل وقتی کارآئی گلبول های سفید کاهش پیدا می کند، تمام میکروب هایی که در حالت عادی، بیماری های ساده ای ایجاد می کردند و خیلی زود برطرف می شدند، می توانند عفونت های شدیدی ایجاد کنند. به این مرحله در

اصطلاح "ایدز" می‌گویند. پس ایدز زمانی است که به دلیل عفونت اچ آئی وی گلبول‌های سفید نتوان مقابله با بقیه میکروب‌ها را ندارند و بدن در مقابل سایر عوامل بیماری‌زا بی‌دفاع می‌شود، علامتی هم که دیده می‌شود علامت سایر میکروب‌ها است. اما اگر فرد تحت مراقبت و درمان قرار گیرد ممکن است این اتفاق هرگز رخ ندهد.

ایدز در واقع آخرین مرحله عفونت اچ آئی وی است که در صورتی اتفاق می‌افتد که سیستم ایمنی بدن به خاطر تغذیه ویروس اچ آئی وی نتواند در مقابل سایر میکروب‌ها از بدن دفاع کند.

از زمانی که ویروس اچ آئی وی وارد بدن می‌شود تا زمانی که فرد وارد مرحله علامت‌دار ایدز شود، مدت زمان طولانی لازم است و در صورتی که فرد تحت مراقبت و درمان قرار گیرد این زمان می‌تواند تا آخر عمر فرد ادامه یابد. این مدت به دو عامل مهم بستگی دارد:

۱. **قدرت سیستم ایمنی:** هر چه توان و قدرت سیستم ایمنی بیشتر باشد، این مدت طولانی‌تر می‌شود و هر عاملی مانند عفونت‌های دیگر، سوءتغذیه و استرس که سیستم ایمنی را ضعیف کند می‌تواند این دوره را کوتاه کند.
۲. **تعداد ویروس وارد شده:** هر چه تعداد ویروس بیشتر باشد و هر چه تعداد ویروس بیشتری در هر بار مواجهه وارد بدن شود و اگر مواجهه مستمر باشد، مسلماً زودتر می‌تواند قوای سیستم ایمنی را کاهش دهد.

پس به این ترتیب در می‌یابیم، هر عاملی که قدرت سیستم ایمنی را افزایش دهد یا تعداد ویروس را کم کند می‌تواند زمان ورود به فاز علامت‌دار بیماری را عقب بیاندازد و حتی ممکن است این مرحله تا آخر عمر نیز اتفاق نیفتد؛ و هر عاملی که قوای سیستم ایمنی را تضعیف کرده و یا تعداد ویروس را اضافه کند، رسیدن به مرحله علامت‌دار بیماری را تسریع خواهد کرد. مراقبت و درمان فردی مبتلا به اچ آئی وی، با تقویت سیستم ایمنی و کاهش تعداد ویروس در خون فرد، باعث می‌شود مدت زمان بروز ایدز آنقدر طولانی شود که حتی تا آخر عمر فرد هم اتفاق نیفتد.

افزایش قدرت سیستم ایمنی

کاهش تعداد ویروس

۵- تشخیص ابتلا به اچ آی وی

همان‌گونه که اشاره شد در دوران ابتلا به اچ آی وی فرد هیچ علامتی ندارد که بر اساس آن بتوان به اچ آی وی مشکوک شد. همین موضوع تشخیص اچ آی وی را با مشکل مواجه ساخته است. عده زیادی هستند که مبتلا هستند، اما خود نیز از وضعیت ابتلاء خود مطلع نیستند. مدتی بعد از ورود ویروس به بدن، گلبول‌های سفید به نشانه حضور ویروس ماده‌ای را در خون ترشح می‌کنند(آنٹی‌بادی) که آن ماده هم هیچ علامتی ندارد؛ ولی با آزمایش قابل تشخیص است. از زمان ورود ویروس به بدن تا زمانی که گلبول‌های سفید این ماده را ترشح می‌کنند، مدتی بین دو هفته و گاه حتی سه ماه طول می‌کشد؛ که در این زمان علی‌رغم اینکه ویروس درون بدن فرد هست، حتی اگر فرد آزمایش هم بددهد جواب منفی خواهد بود. به این مدت زمان، دوران پنجره می‌گویند. توجه به این نکته بسیار حائز اهمیت است که با وجود دوران پنچره (مدت زمانی که ویروس وارد بدن شده، اما سطح آنتی‌بادی به حد قابل تشخیص در خون نرسیده است) واينکه علی‌رغم آلدگی هنوز تست‌های آزمایشگاهی مثبت نشده است، هیچ‌گاه وجود یک آزمایش منفی دلیل قطعی برای عدم ابتلاء فرد نیست و به تواترهای زمانی مشخص باقیستی مجددًا مورد مشاوره و آزمایش قرار گیرد. اما بعد از این دوران که آنتی‌بادی ترشح شود تا آخر عمر فرد در خونش باقی خواهد ماند. لذا تشخیص اچ آی وی فقط بر مبنای آزمایش خون است. اگر فرد تحت درمان قرار نگیرد و علائم ایدز آشکار شود نیز هم‌چنان آزمایش خون وی مثبت است.

پس نتیجه می‌گیریم: تنها راه تشخیص اچ آی وی آزمایش خون است که آنهم ممکن است در چند ماه اول ورود ویروس به بدن ممکن است به شکل کاذب منفی باشد.

بر اساس این توضیحات از زمان ورود ویروس اچ آئی وی به بدن انسان سه مرحله زیر وجود دارد:

دوره پنجه علامت منفی - آزمایش منفی

عفوفت اچ آئی وی علامت منفی - آزمایش مثبت

مرحله ایدز علامت مثبت - آزمایش مثبت

۶- درمان

در اغلب بیماری‌های عفونی درمان شامل داروهایی است که موجب تضعیف و یا مرگ عوامل بیماری‌زا می‌گردند و بسته به اینکه عامل بیماری‌زا در چه سلول و یا ارگانی از بدن مستقر شده، اشکال و انواع داروهایی مورد استفاده قرار می‌گیرند که توان دستیابی به آن عامل را داشته باشند.

درمان بیماری اچ آئی وی: تاکنون داروی موثری که بتواند ویروس را کامل از بین ببرد وجود ندارد. اما داروهای مناسبی وجود دارند که می‌توانند تعداد ویروس درخون را به شدت کم کرده و مانع پدید آمدن علایم مرحله ایدز شوند. در کنار این داروها فرد باید تحت مراقبت قرار گیرد تا عواملی که باعث ضعیف شدن سیستم ایمنی اش می‌شود نیز از بین برود.

مراقبت مستمر افراد مبتلا به اچ آئی وی و درمان به موقع عفونت‌ها و بیماری‌های دیگر می‌تواند در به تعویق اندختن مرحله بیماری بسیار موثر باشد.

به گونه‌ای که در صورت مراقبت و درمان به موقع؛ ممکن است علائم بیماری ایدز تا پایان عمر بروز نکند.

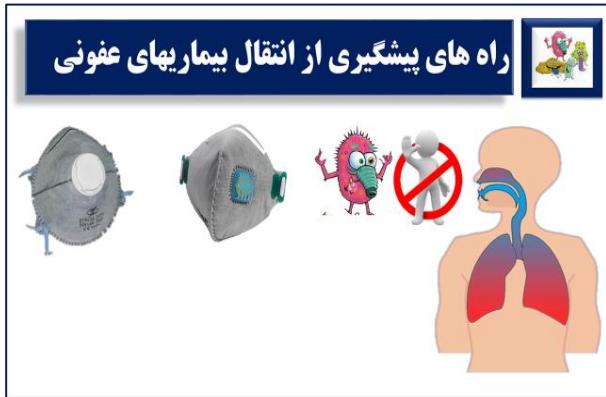
پس نتیجه می‌گیریم: با مراقبت و دریافت دارو، بیماران می‌توانند سالیان متمادی زندگی عادی و بدون علامت را تجربه کنند

علاوه بر این، درمان عفونت اچ آئی وی از منظر دیگری نیز بسیار حائز اهمیت است. دارو می‌تواند تعداد میکروب در خون و ترشحات را به قدری کاهش دهد که قابلیت سرایت به دیگران، نزدیک به صفر شود. لذا درمان در اچ آئی وی علاوه بر بهبود وضعیت سلامت بیمار، به عنوان یکی از روش‌های اصلی پیشگیری محسوب می‌شود.

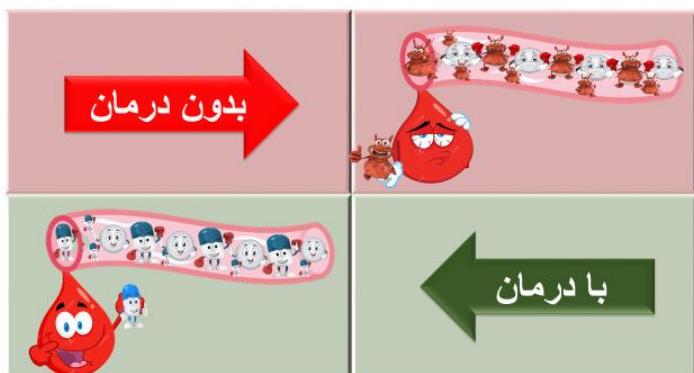
۷- پیشگیری

یکی از اصلی‌ترین روش‌های پیشگیری از بیماری‌های عفونی، راههایی است که مانع ورود میکروب به بدن می‌شوند. این روش پیشگیری بسیار به راه انتقال بیماری وابسته است. به عنوان مثال می‌توان به استفاده از ماسک در بیماری‌های تنفسی و دستکش در بیماری‌های پوستی اشاره کرد.

پیشگیری از ابتلاء به اچ آئی وی

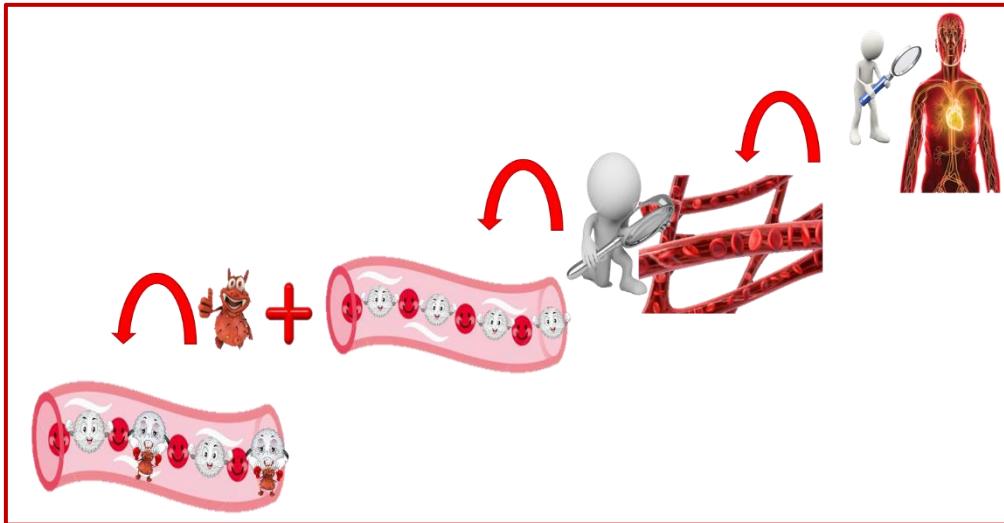
مانند همه بیماری‌های عفونی یکی از روش‌های پیشگیری، مانع شدن ورود ویروس به بدن فرد است. استفاده از سرنگ‌های یکبار مصرف در تزریق و کاندوم در روابط جنسی می‌تواند از راههای اصلی پیشگیری از انتقال بیماری باشد. اما همانطور که اشاره شد، یکی دیگر از روش‌های مهم پیشگیری از ابتلاء به اچ آئی وی، درمان افراد مبتلا است. دارو با کاهش ویروس در خون و ترشحات منجر می‌شود که حتی در صورت تماس اتفاقی با خون و ترشحات این افراد، ویروسی برای انتقال وجود نداشته باشد.

اچ آی وی یک بیماری عفونی است که مخصوص گروه خاصی نیست.

بیماری اچ آی وی مخصوص طبقه، قشر و یا گروه خاصی نیست، این بیماری یک بیماری عفونی است که اگر عامل آن وارد بدن هر کسی شود، آن فرد می‌تواند به بیماری مبتلا شود. چون ویروس درون گلبول‌های سفید خون و ترشحات جنسی وجود دارد و همه افراد دارای گلبول سفید در خون و ترشحاتشان هستند، پس هر کسی که با ویروس در تماس باشد، می‌تواند مبتلا به عفونت اچ آی وی شود.

علی‌رغم اینکه اچ آی وی مخصوص گروه خاصی نیست؛ بدیهی است هر کسی که بیشتر با خون و ترشحات جنسی سروکار داشته باشد، بیشتر احتمال دارد با ویروس در تماس بوده و به بیماری اچ آی وی مبتلا شود، اما این بدان معنی نیست که فقط این افراد مبتلا به اچ آی وی می‌شوند:

☞ کسانی که با سرنگ و سرسوزن‌های مشترک تزریق می‌کنند.

☞ کسانی که روابط جنسی دارند و از کاندوم استفاده نمی‌کنند؛ خصوصاً اگر روابط جنسی با افرادی باشد که احتمال ابتلاء بیشتری دارند.

☞ اگر فرد بیماری مقارتی داشته باشد با احتمال بیشتری ممکن است در روابط جنسی به عفونت اچ آی وی مبتلا شود.

☞ نوزادان مادران مبتلا به HIV نیز، اگر مادر تحت درمان نباشد، ممکن است مبتلا شوند.

لذا هرگونه اقدامی که مانع تماس خون و ترشحات جنسی افراد با هم شود، می‌تواند احتمال ابتلاء به اچ آی وی را کاهش دهد:

☞ کسانی که تزریق می‌کنند از سرنگ و سرسوزن‌های یکبار مصرف و شخصی استفاده کنند.

☞ افراد در روابط جنسی از کاندوم استفاده کنند؛ خصوصاً اگر روابط جنسی با افرادی باشد که احتمال ابتلاء بیشتری دارند.

☞ اگر فرد بیماری مقاربته دارد سریعاً برای درمان آن اقدام کند.

☞ با درمان به موقع مادران باردار می‌توان مانع ابتلا کودک شد، لذا مادران باردار، برای اچ آئی وی آزمایش شوند و اگر مبتلا به اچ آئی وی هستند تحت درمان قرار گرفته و به نوزاد خود شیر ندهند.

جمع بندی:

۱. عامل بیماری‌زای اچ آئی وی ویروسی شناخته شده است.
 ۲. این ویروس، میکروب مقاومی نیست و در خارج از بدن به راحتی با مواد ضد عفونی کننده معمولی از بین می‌رود.
 ۳. چون فقط درون گلبول‌های سفید زندگی می‌کند؛ پس فقط از طریق خون و ترشحات منتقل می‌شود؛ پس در روابط معمولی و اجتماعی به راحتی منتقل نمی‌شود و فرد مبتلا هیچ خطری در زندگی معمولی برای دیگران ندارد.
 ۴. حتی اگر فردی مبتلا بشود، به شرطی که تعداد ویروس‌های بیشتری وارد بدنش نشود و تحت مراقبت قرار گیرد می‌تواند سال‌های متمادی بدون علامت باشد.
 ۵. با دریافت دارو و مراقبت‌های بهموقع می‌توان سطح ویروس در خون را به شدت پایین آورد و خطر انتقال بیماری به دیگران را به نزدیک صفر رساند.
- با توجه به مطالب پیشگفت به نظر می‌رسد اچ آئی وی یک بیماری عفونی است که در صورتی که تشخیص داده شده و تحت مراقبت قرار گیرد به راحتی قابل کنترل است.